СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 4. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го СІЧНЯ 1951. — No. 4. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 5, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ СТВОРИВ ЩЕ ОДНУ ОБОРОННУ АГЕНЦІЮ

Вашингтон, 3 січня. — В порозумінні з Директором Оборонної Мобілізації, Чарлсом Е. Вілсоном, президент Труман покликав до життя Адміністрацію Оборонної Продукції, назначуючи на її голову Вилєма Г. Гаррісона. Президент назначив теж Раду Мобілізації, а на її чолі поставив п. Вілсона. Обіймаючи нову позицію, Вілсон проголосив засаду, що не буде руководитися „економією недостач", а це значило б, що мобілізація піде швидким темпом. Адміністрація Оборонної Продукції почне негайно працю для виробу зброї повним розгоном. Вона буде негайно пильнувати, щоб мобілізаційні завдання в поодиноких департаментах були виконані негайно і буде мати право вирішувати, які роботи мають першенство, які матеріяли кому приділити, які позички мають бути признані, і що треба забрати примусово для воєнних цілей. Гаррісон обіймає свою працю негайно. Він тепер є президентом Міжнародної Корпорації Телефонів і Телеграфів. Хоч він буде мати рішальний вплив в справах транспортації та промислової продукції, то харчі не будуть належати до нього. У цих справах вирішальним чинником буде секретар рільництва.

ПОМЕРЛА КОЛИШНЯ НЕВІЛЬНИЦЯ в 122 році ЖИТТЯ

Коннесвил, Па. Пані Катерина Мід, яка була колись невільницею, померла у 122 році життя в домі своєї доньки в сусідній місцевості Вандербилт. Мід жила в цій околиці останніх 55 років і була матірю 16 дітей. Її чоловік, Генрі, помер перед трьома роками. Вона розповідала, що за невільничих часів вона належала до великого маєтку у стейті Вирджінія. Це було ще в часах перед Громадянською війною.

АЛ ДЖОЛСОН ЗАЛИШИВ $4,000,000 МАЄТКУ

Лос Анджелес. — Маєток недавно помершого актора-співака, Ал Джолсона, зголошено в Вищому Суді для одобрення його розподілу. Спадкоємці домагаються, щоб приділити судові в Лос Анджелес теж і адміністрацію над маєтками небіжчика, які находяться в Ню Йорку тому, що його дім вартости мільйон долярів, находиться в Каліфорнії. До суду вплинуло жадання, щоб призначити тимчасово по $3,-332 з фондів небіжчика на утримання вдови і двох адоптованих дітей, одначе суддя відмовив тому жаданню.

● **Якщо б Китай і ЗДА заключили приязнь, тоді могли б панувати разом над світом** — таку думку висловив Генрі Волес, колишній кандидат на президента ЗДА з рамені Проґресивної партії. Він каже, що китайський диктатор, комуніст Мао, потребує американського капіталу й технології, якщо хоче „служити свому народові".

ВІДКРИТТЯ 82. КОНГРЕСУ НЕУСПІШНИМ ЗАЗИВОМ ДО ЗГОДИ

Вашингтон. — Вісімдесятдругий Конгрес зійшовся в полудне 3 січня на дворічну сесію серед незвичайно поважного міжнародного положення, яке матиме вплив на конгресову діяльність. Найважнішою справою нового Конгресу буде вирішування питань закордонної політики і краєвої оборони. Одначе ці справи не можуть бути вирішувані партійною більшостю демократів, бо ця більшість у сенаті ледви замітна — усього два голоси, — а в палаті репрезентантів вона мала — 35 голосів. Коли віцепрезидент Албен В. Барклі, як предсідник сенату, а Сем Рейберн, як предсідник палати, візвали конґресменів до нової гармонійної праці, республіканці змісця виявили свою опозицію.

Сенаті сен. Роберт А. Тефт, голова республіканської комісії закордонних справ, заатакував президента за проволоку з промовою про стан країни, а в палаті репрезентантів південні консервативні демократи об'єдналися з республіканцями для встановлення своїх засад для комісії правил, яка рішає, які законопроекти мають мати першенство. Така коаліція загрожує програмі законодавства, яку предвиджує президент Труман в імені групи Нового Розподілу. Першим знаком нових змагань є зголошення конґресменом Кудертом з Ню Йорку резолюції, щоб тільки Конгрес мав право дозволяти на висилку американських війск поза кордони Злучених Держав.

ГУБ. ДЮЇ ПЛЯНУЄ ВОЄННИЙ СТАН У СТЕЙТІ НЮ ЙОРК

Олбені, Н. Й. — Губ. Томас Е. Дюї при відкритті сесії стейтової легіслятури предложив оборонну програму для стейту, яка перевищає підготову виїмкового стану часів другої світової війни і забезпечує стейт перед саботажем з нутра і перед нападом з заграниці. У своїм посланні до стейтового сенату Дюї зажадав привернення до життя Стейтової Оборонної Ради, на якої чолі він стояв давніше; дальше повновластей для збільшення мілітарної сили через покликання більшої кількости молоді до Краєвої і Стейтової Ґвардії та через ухвалення нових законів для провірки льояльности.

Губернатор звернув увагу легіслятури на справжню можливість нападу з закордону, чого не було від перших часів організації Америки як незалежної країни. Тому, що федеральні закони не кажуть ясно, як має бути поставлена цивільна оборона стейтів, Дюї домагається відповідного стейтового оборонного законодавства. На підставі таких законів стейт мав би право перебрати під свою адміністрацію приватні маєтки. З уваги на стан необхідности, Дюї заповів обмеження стейтових ресурсів для цивільного вжитку, призначуючи їх для оборонних цілей. Одначе він заповів підвишку учительських платень і платень для стейтових службовиків.

В АМЕРИЦІ

● **Похорон ген. Валтона Г. Вокера**, який згинув від випадку в Кореї, відбувся з повними військовими почестями на цвинтарі Арлінґтон. Хоч він за життя мав три генеральські зірки, на його похороні маяв прапорець генерала з чотирма зірками.

● **Президентова жінка**, пані Труман, не буде влаштовувати чайних вечорів для дипломатів зимовою порою. Замість того буде приймати ранених вояків, які перебувають у шпиталях.

● **Послання про стан країни** виголосить президент особисто в Конґресі в понеділок у першій годині пополудні. Крім воєнних справ буде пред'явлена програма „Справедливого Розподілу".

● **„Дім Незалежности" у Філаделфії** перейшов під опіку департаменту внутрішніх справ. У ньому переховується американський „Дзвін Свободи". Самий дім є власністю міста і досі стояв під міською адміністрацією.

● **„Лис", український сатиричний журнал в Ню Йорку, перейшов на власність Видавничої Спілки під тою самою назвою** — повідомляє в найновішому числі дотеперішній видавець Я. Пастушенко. Редакція „Лиса" залишилась в дотеперішньому складі під проводом Е. Козака.

Советська відповідь в справі переговорів Великої Чвірки незадовольняюча

Вашинґтон, 3 січня. — Злучені Держави відкинули відповідь Совєтської Росії в справі переговорів представників Чотирьох Потуг як невистачальну, як це виявив секретар стейту Дін Ачесон на пресовій конференції. Він сказав, що треба підождати на дальше вияснення совєтського становища, заки Америка погодиться з думкою, що Совєти справді готові на переговори для вирішення важливих проблем, включаючи й німецьку проблему. Тому під теперішнюю пору відповідь Росії є неприємлива, бо вона не дає згоди на пропозиції Злучених Держав, Англії й Франції, висловленої в нотах з 22 грудня.

Поза письменний комунікат секретар стейту ще сказав усно, що Злучені Держави відмовляються брати участи в конференції, на якій має бути обговорена тільки справа Німеччини, а зате домагаються разом з двома іншими державами, щоб розмови велися над усіми причинами найновішого міжнародного напруження в цілому світі.

Заява Ачесона була стримана, а відповіді на запити були обережні. На запит, чи справді є різниця між західними союзниками у справі російської відповіді, Ачесон сказав, що ця різниця існує тільки в газетярських донесеннях, а між самими урядами її немає. Він відмовився сказати, який найближчий крок зроблять Три Потуги з уваги на таке становище Росії. — З Парижа наспіли вісти, що американський посол Чарлс Е. Боглен, виїздить до Вашинґтону для насвітлення справ, звязаних з відповіддю Росії.

ФРАНЦІЯ ОБСТОЮЄ ПОТРЕБУ РОЗМОВ ЗІ СОВЄТАМИ

Париж, 4. січня. — Французький уряд рішив вчора звернутися до урядів Злучених Держав і Великої Британії, закликаючи їх „зробити все можливе" для уможливлення чергових великодержавних розмов зі Совєтами на конференції міністрів закордонних справ. Французький уряд вважає, що остання совєтська нота західним потугам залишає відкриті двері для таких розмов. Під цим оглядом опінія французького уряду різниться від переконання Злучених Держав і теж Британії. Французький уряд приготовив та вислав до Вашинґтону і Лондону проєкт відповіді західних потуг на совєтську ноту в тій справі. Рівночасно він, подібно як і уряд Британії, рішив відкинути совєтську ноту з обвинуваченням, мовляв, Британія і Франція, своєю піддержкою американської акції щодо озброєння Німеччини, порушили свої договори з Москвою. Французький уряд вважає, що це обвинувачення є безпідставне і тому відкидає його.

АМЕРИКА ПРОТИ УГОДОВСТВА З ЧЕРВОНИМ КИТАЄМ

Лейк Соксес, 4. січня. — Американський представник в Об'єднаних Націях, Ворен Р. Остин, заявив вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї, що Злучені Держави „залишаються готовими до переговорів з комуністично-китайським режимом у відповідному часі та на відповідному форумі", але відразу заявив, що вони є проти будь-якого угодовства з аґресором. „Якщо війна в Кореї продовжуватиметься, наші війська будуть боротися" — твердив Остин, додаючи, що „народи вільного світу, діючи через Об'єднані Нації, мусять вирішити, як найкраще можна зберегти їх чартер". Остин промовляв після того, як індійський представник, сер Бенеґаль Рау, речник „комітету трьох", якому Генеральна Асамблея була доручила провірити „базу для можливостей перемир'я в Кореї" поінформував Політичний Комітет про безуспішність заходів і зусиль в тому напрямку. Комуністичний Китай відкинув пропозиції перемир'я, домагаючись, щоби предметом переговорів були всі далекосхідні проблеми, зокрема справа Формози, та ставляючи вимогу „рівноправности", розуміючи під цим признання комуністичному режимові місця в Об'єднаних Націях. Злучені Держави зі свого боку рішуче відкидають можливість „нагороди аґресорові" і за передумову переговорів ставлять відкликання комуно-китайських інтервентів з Кореї та припинення воєнних дій. Наради Комітету в цих справах продовжуватимуться в п'ятницю.

АМЕРИКА МОЖЕ ПОДІЛИТИСЯ АТОМОВОЮ БОМБОЮ З ДВОМА АЛІЯНТАМИ

Вашинґтон. — Гордон Дін, голова Комісії Атомової Енерґії, виявив, що під цю пору переводять студії над проєктом більшої співпраці між аліянтами над атомовими тайнами. Коли студії будуть викінчені, тоді буде внесений у Конгресі відповідний біл, щоб Америка могла поділитися атомовими тайнами з Англією й Канадою. Тому, що в початках атомової праці згадані держави обмінювалися матеріялами й науковими дослідами для використання їх при виробі атомової бомби, тепер можна це буде легче наладнати співпрацю. Ці справи обговорив Гордон Дін на пресовій конференції. На запит, чи Росія має атомову бомбу, він відповів притакуючо, а на запит, чи ще хто інший її має, він відповів нічого на запит.

АЙЗЕНГАВЕР ВИЇЗДИТЬ У СУБОТУ

Вашинґтон. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, верховний командант збройних сил Західних Держав, виїздить на свій пост до Европи в суботу 6 січня. Заповідаючи свій виїзд, ген. Айзенгавер не подав ні часу ні способу виїзду. Він тільки сказав, що з ним поїде ген. Алфред Ґрунтер, його начальник генерального штабу і мала горстка інших помічників. Серед них є теж полк. Антін Дрексел Бидл. У зв'язку з виїздом ген. Айзенгавера стоять деякі переміни у команді повітряних сил, які частини находяться в Европі. Командантом европейських частин назначений генерал Ляріс Норстад.

НОВІ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ

Лейк Соксес. 4. січня. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях, Яків Малік, виступив вчора знову з обвинуваченням проти Злучених Держав, закидаючи їм намагання та підготову до „імперіялістичної війни". Він теж плів про „американську відповідальність за війну в Кореї", повторюючи цим один вже з його попередніх виступів брехні про „американські варварства" в Кореї, промовчуючи і закриваючи цим ствердженні міжнародою численні випадки народовбивства, поповнені комуністичними ордами. Рівночасно совєтська преса почала нову кампанію проти американських — „підпалювачів війни", концентруючи цим разом свої напади на республіканського дорадника державного секретаря, Джана Фостера Долеса.

ПРЕЗИДЕНТ ОРІОЛ ПРИЇДЕ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Вашинґтон. — Президент Франції, Вінсент Оріол, приїде в гостину до президента Трумана, на державні відвідини. З ним приїде його жінка і секретарі. Урядові виявляють, що тривалість їх перебування у Злучених Державах від 28 березня до 3 квітня призначений на ці відвідини. Це буде перша подорож Оріола до Злучених Держав. Він має 66 літ життя.

Відвідини Оріола були у підготові вже довгий час. Урядові кола вважають цю подорож за знак приязні й доброї волі. Одначе це не виключає особистих політичних розмов між обома головами держав, а теж і з секретарем стейту, і секретарем оборони в таких справах, як озброєння Німеччини та наладнання відносин в Індокитаї й Індо-Китаю. Телеграми з Парижа сповіщають, що наперед може приїхати прем'єр Франції, Рене Плевен, на такі особисті дискусії, одначе президент совітський урядовець департаменту стейту, Майкел Дж. МекДермот, заявив, що він про це нічого не знає.

ІДОЛОПОКЛОНСТВО СТАЛІНОВІ

Лондон, 4. квітня. — До якого циркового божевілля дійшло в Совєтському Союзі ідолопоклонство Сталінові може посвідчити тільки хоч би одно число партійної московської „Правди" з 17-го листопада. — Там тільки на першій сторінці аж 101 раз згадано ім'я Сталіна з такими епітетами: Йосиф Віссаріонович Сталін — 35 разів; товариш Сталін — 33 рази; великий вождь — 10 разів; дорогий і любимий Сталін — 7 разів; великий Сталін — 6 разів. Інші відміни ідолопоклонства такі: „геніяльний Сталін", „великий вождь людства", „великий вождь працюючих", — „натхненник наших перемог", „надія борців за мир" і тим подібні безглуздя.

ЗА ПОБУДОВУ НАДЛІТАКОНОСЦЯ

Вашинґтон. — Конгресмен Карл Винсон зголосив законопроєкт, щоб дати повновласть президентові Труманові на порученя будови нового надлітаконосця, містоти 60,000 тон. Він теж зголосив біл з уповажненням для кращого законного наладнання операції повітряних сил. Крім того приготовляється законопроєкт для загального військового вишколу і для назначення окремого голови ген. штабу для морської піхоти.

ХОР „ДУМКА" ПО РАДІО

Ню Йорк, 4. січня. — На Свят Вечір, в суботу 6-го січня, міська радіовисильня — WNYC передаватиме на хвилі 830 концерт українських пісень і колядок у виконанні хору — „Думка". В програмі, що триватиме від год. 5-тої до 5:55 після полудня, виступлять теж зі сольовими точками оперова співачка Марія Полиняк-Лисогір, з Ольгою Дмитрів при фортепіяні, та піяніст Вишневський.

● **Номер на руках свого товариша, сержанта Маріона Майкела**, вояк Вилйем Гвайт, знеможений маршем, коли вони попали в китайську неволю в Кореї. Сержант утік опісля з неволі, приїхав на Різдво до Облонґ, Ілл. і повідомив про це маму Вилйема згідно з проханням небіжчика.

ЕВАКУОВАНИЙ СЕУЛ ЗНОВУ В РУКАХ ЧЕРВОНИХ

МІСТО ГОРИТЬ. — ВОЄННІ КОРАБЛІ З ІНЧОН ПРИКРИВАЮТЬ ВІДСТУП АЛІЯНТІВ. — БОЇ НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ.

Сеул, Корея, 4. січня. — Збройні сили Об'єднаних Націй сьогодні вранці відступили зі Сеул і ця корейська столиця вже вдруге попала в руки комуністичних орд. В місті майже не залишилося живої душі, бо цивільне населення вивтікало ще заки аліянти рішилися на евакуацію. Південно-корейський уряд Синґмана Рі виїхав з міста майже останнім транспортом, встановлюючи собі знову тимчасову столицю „десь в Південній Кореї". Багато корейців, виїжджаючи зі Сеул, самі підпалювали свої доми, — щоб не залишити їх червоним. Всі стратегічні об'єкти були своєчасно знищені аліянтськими військами. Їх відступ з міста і околиці відбувся під прикриттям сильного гарматнього вогню з американських, британських, голяндських, австралійських та інших аліянтських воєнних кораблів з Інчон, з кружляком „Рачестер" на чолі. Всі дороги на південь зі Сеул завалені великими військовими конвоями, з якими змішуються численні цивільні втікачі. Комуністична атака на Сеул відбулася з двох напрямків, здовж прибережного шляху та з Уїджонґбу. Аліянтські війська були ввесь час в контакті з ворогом, аж доки не прийшов приказ відступу і тоді відкрила гарматній вогонь фльота. В акцію увійшла теж авіяція, завдаючи наступаючому ворогові величезних втрат, тим більше, що китайці наступали тільки людською масою, без прикриття артилерії і без танків. Аліянтське командування рівночасно заповідає головний наступ ворога на центральному і східному секторах фронту, подібно як це було минулого літа під час першого аліянтського відступу. Бої продовжуються на всіх ділянках фронту. Аліянтська авіяція, — що впродовж цілого вчорашнього дня була в акції на фронті і у ворожому запіллі, зголосила вбитих щонайменше — 2000 ворожих вояків та зруйнованих 1,500 військових об'єктів.

ОСТАННІ ГОДИНИ СЕУЛУ

Сеул, Корея, 4. січня. — Сьогодні вранці ця корейська столиця пережила найчорніші години своєї історії, як аліянти рішилися на евакуацію, хоча місто було приготоване до оборони. Як почалася аліянтська евакуація та як воєнні кораблі в Інчон почали свою канонаду для її прикриття, для залишків цивільного населення повстало справжнє пекло — стверджують кореспонденти, що вийшли з міста останніми. В чорних клубах диму та під неколичний гук аліянтських гармат і авіяції, червоні китайці, по трупах своїх товаришів почали продиратися через дротяні засіки, але жаден з них не дійшов до міста, як довго аліянтська евакуація не була проголошена закінченою. Сама евакуація, що відбулася в найбільшому порядку і пляново, викликала помітне негодування фронтових військ, які ще вчора двома бравурними протинаступами були відкинули червоних з околиць, завдаючи їм при цьому величезних втрат. Після евакуації комуністичні армії увійшли до справді мертвого міста.

АЗІЙСЬКІ КРАЇНИ ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ ЗАХОДИ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Лейк Соксес, 4. січня. — Не зважаючи на факт, що комуно-китайський уряд вже відкинув пропозицію переговорів в справі перемир'я в Кореї, 12 арабських і азійських країн заповіли сьогодні, що вони продовжуватимуть свої заходи в цьому напрямку. Після цілого ряду інформаційних нарад з представниками інших країн, арабсько-азійські делеґати в Об'єднаних Націях мали прийти до висновку, що „ще не все втрачене" і заповіли дальші заходи, не прецизуючи їх.

СІНҐАПУР ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ОБОРОНИ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Сінґапур, 4. січня. — Закордонні спостерігачі стверджують, що Сінґапур і Маляя інтензивно приготовляються до оборони на випадок нової світової війни, яку тут вважається вже майже за неминучу. — Підготова йде в усіх напрямках, від оборонної мобілізації почнаючи а на психологічній підготові населення кінчаючи. Тут побоюються, що навіть без війни комунізм, після евентуального здобуття Індо-Китаю та Сіяму, вибере собі Маляю на чергову жертву. В країні вже діють напів-коєнні закони. Зокрема загострюють заходи безпеки проти комуністичної п'ятої колони. Великою проблемою є справа місцевого населення, приблизно 80% якого в Сінґапурі становлять китайці, як теж половину цілого населення на острові. На випадок війни з комуністичним Китаєм, контроля цього населення була б досить утруднена. Маляйці мають тепер приблизно дві дивізії реґулярних військ і около 100,000 озброєної поліції.

ФИЛИПИНИ ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ВІЙНУ „В БЕЗПОСЕРЕДНІЙ БУДУЧНОСТІ"

Маніля, Филипини, 4. січня. — Міністер закордонних справ Филипин, Карльос Ромульо, що був попереднім предсідником Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, заявив вьогодні на надзвичайному зібранні Державної Ради, що третя світова війна може вибухнути „в безпосередній будучності". Він вважає, що війна може початися, як Москва вважатиме, що це вже настав час, або як Злучені Держави, в розпачливому намаганні рятувати світ перед комуністичною загрозою, рішаться на превентійну війну проти Росії. Найбільш правдоподібним він вважає, що Совєти почнуть негайно війну, заки ще Злучені Держави та їх союзники завершать свою оборонну підготову і привернуть рівновагу сил, яку захитала комуно-китайська інтервенція в Кореї. Подібні побоювання висловив теж президент Квіріно, домагаючись інтензивніших оборонних заходів теж для Филипин.

В СВІТІ

● **Комуністичний уряд** заборонив членам американської, британської, французької та канадійської дипломатичних місій користуватись літаками в своїх поїздках через Чехословаччину.

● **Московське радіо обвинувачує** Америку і Англію, що вони, при допомозі Італії і Югославії, „просякають Альбанію своїми шпигунами і саботажниками".

● **Підчас повені у французькому** Марокко згинуло поверх 70 осіб а 60 осіб пропало без вісті.

● **Схоплена в Греції комуністична** агентка Евангеліна Фльорія вискочила з третього поверху поліційної головної квартири і загинула на місці.

● **500,000 німецьких робітників в** залізній і стальній індустрії загрожують страйком, домагаючись голосу в управлінню фабрик.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКЛИК ДО РОБІТНИЦТВА

Секретар департаменту праці, Морис Дж. Тобин, вважав потрібним теж і собі заговорити до американського громадянства, зокрема до робітництва, в справі оборони країни. Теж і він є тої думки, що Америка ввійшла в такий критичний період своєї історії, в якому рішається доля нації. В такому часі, твердить Тобин, не може бути ніякої мови про будь-яке внутрішнє розбиття; усі сили країни треба звернути на збереження духових, політичних та економічних свобід.

Америка зброїться, готується до оборони. В цій акції робітник відграє першорядну ролю, яка буде з кожним місяцем ще зростати, бо незабаром мільйони сьогоднішніх фабричних робітників, які працюють у виробництві для запотребування цивільного населення, ввійдуть до збройних сил. Це значить, що ті, які залишуться, мусітимуть завзятіше й довше працювати. Цього вимагатиме справа наладнання успішної оборони. Годі теж припускати, щоб могла настати перерва у виробництві, спричинена страйками та взагалі непорозуміннями між робітництвом і керівництвом.

Секретар праці повідомляє про покликання до життя комітету, завданням якого буде встановляти напрямні, які регулювали б відносини між робітниками і підприємцями в часі підготови оборони країни. Тобин запевняє робітництво, що він шукатиме поради в цього комітету в усіх справах, які відносяться до людської сили, потрібної для здійснення пляну оборони. Під тим треба розуміти теж і години праці та висоту заробітної платні.

Секретар праці переконаний, що як тільки робітництво й керівництво пізнають, що тут йдеться про їхню країну, себто про долю їх самих, то виробництво, як для військових так і для цивільних цілей, на нічому не потерпить навіть і тоді, як багато робітників відійде до армії. Іншими словами повториться тепер те, що було в часі другої світової війни. Щонайвище забракне для цивільного населення дещо такого, без чого воно може легко обійтися.

Цей заклик секретаря праці зрозуміємо вповні тоді, коли зважимо, що Москва покладає чи не найбільшу надію в евентуальнім воєннім конфлікті з Америкою якраз на американське робітництво, на п'яту колону, яку вона довгими роками намагалась творити в робітничих юніях. Мабуть тому Тобин пригадує робітництву, що тепер „поставлено на карту нашу свободу", але пригадує це з вірою, що робітництво розуміє, проти кого й чого треба йому боротись.

Не сумніваючись в патріотизм американського робітника, ми переконані, що й він уже добре знає, що сталося б з ним та з його юніями, коли б так настала тут комуністична диктатура. Американський робітник знає, що які не були б недомагання демократичної системи, проте вона таки дає робітництву змогу добиватись легальним шляхом щораз кращих умовин праці. Тільки в демократії робітник почуває себе вільною людиною у вільній громаді.

Робітництво в Америці є могутньою силою і цю силу треба вжити на оборону країни, на рятування її свободи. Секретар праці, Морис Тобин, відізвався до робітництва в саму пору. Кров, яка проливається в Кореї, вже відкрила очі американському народові на небезпеку, якою є агресивний комунізм та російський імперіялізм. Ця небезпека росте. Тим самим мусить міцнішати й американська оборона, що може статись тільки при щедрій і патріотичній допомозі усього робітництва, свідомого небезпеки, що висить над ним та його країною.

Атомова бомба і мир

„Не вживаючи ні одного російського полку від другої світової війни, Червоний переможець розширив свою владу поза 200 мільйонів свого власного населення ще на 800 мільйонів інших народів, отже на одну третину всього населення світу" — ствердив губернатор стейту Ню Йорк, Тома Е Дюї, у своїй черговій інавгураційній промові на Новий Рік. Потім додав: „Ще раз треба видати ясний зазив до вільних народів по всіх усюдах, щоб об'єдналися і витримали в такій поставі, бо інакше вони розпадуться і згинуть ганебною вмертю... Одно й тільки це одно, як здається, стримує агресора в негайній виправі на завойовницьку війну. Це те, що в наших руках атомова бомба".

Віра губ. Дюї, що атомова бомба є найважливішим чинником, який стримує Совєтів від походу проти західних держав, головно проти Америки, не є виключно його переконанням. Про це пишуть різні знавці й такі вашингтонські кореспонденти, як Дейвид Лоренс, очевидно на підставі вістей з урядових кол.

Коли Дюї і вашингтонські кореспонденти згідні в поглядах, що атомова бомба під теперішню пору є головним засобом миру, то само собою виринає питання: Чи Америка має монополь на таку бомбу, як це було ще перед роком?

Отже кореспонденти твердять що так не є. Тільки, що Америка має більше бомб, ніж Росія. На скільки більше, теж не знати. Але кажуть, що атомових бомб не можна нараховувати на тисячі, бо вони дуже дорогі. Догадуються, що ЗДА мають „кількасот" атомових бомб, а Росія не більше як п'ятдесять. Отже ЗДА могли б під теперішню пору нанести повну руїну Росії і ще зберегти якусь кількість атомових бомб для своєї оборони. Зате Росія мусіла б вживати їх тільки для своєї оборони. Ця обставина запевняє світові, а теж Америці, в цьому році мир.

Ще остається до розвязки питання хто буде перший кидати бомби, коли б настала війна. Винстон Чорчил у своїй недавній промові сказав, що було б глупістю ждати аж Росія перша кине бомбу і щойно тоді відплачуватись. Чорчил порівняв таку думку з нападом на людину, яка не вживає зброї доки її не застрілять. А як людина вже застрілена, то нема як боронитися. Але як президент Труман заявив на пресовій конференції, що Америка може вжити атомової бомби, то теперішній британський премієр Клемент Атлі прилетів зараз до Вашингтону на конференцію. Після конференції президент не заявив, що Америка не буде першою при киданні атомових бомб. Він тільки сказав, що не буде потреби їх уживати. Отже загроза президента остається всилі на дальше, а президент це єдина влада на підставі спеціяльного закону ЗДА, що може дати наказ вжити атомової бомби.

Губ. Дюї вийшов ще з доманганням, щоб створити міжнародний ланцюг баз для атомових бомб проти Росії. Теж і це не новина. Кількома наворотами різні урядовці дали до пізнання, що вже тепер осягнено належне розміщення атомових бомб по стратегічних місцях. У цих виявах не сказано, чи атомові бомби приміщені в базах на американськім континенті, чи по інших частинах світу. Одначе звісно, що американські бомбардувальники типу Бі-36 можуть їх перевезти в кожну частину світу, в першу чергу до Росії з Аляски або зі стейту Мейн, а теж і з воєнного корабля-літаконосця.

ПАНМОНГОЛІЗМ і РОСІЯ

Російський філософ - гуманіст Владімір Соловйов у своїх знаменитих „Трьох розмовах" ставив питання про загрозу для европейської культури від Східної Азії, з її невичерпаними людськими резервами. Соловйову ввижалося, що одного разу всемонгольська хвиля змете в своїм поході на Захід народи европейської культури і запанує в світі. До Росії звертався Соловйов у поезії, де сказано, що Росія має забути „билую славу", бо вже „жолтим детям на забаву дани клочкі твоїх знамьон".

Соловйов був прихильником европейської культури і приклонником Католицької Церкви, з її універсалізмом.

Письменник Федор Достоєвський до західно-европейської культури ставився скептично, навіть вороже. Політично він не ждав нічого доброго для Росії від звязку з Західною Европою. Широкі простори Азії манили його фантазію. В своєму „Щоденнику письменника" р. 1881 Достоєвський кликав росіян „в Азію, в Азію"...

Цей клич великого письменника, в іншому змісті, перейняла російська комуністична партія. Уже в 1920 році Комінтерн скликав „Конґрес народів Сходу" в місті Баку. Москва проголосила себе заступницею поневолених народів Азії. Лєнін уважав, що Совєтська Росія може легко підрізати коріння капіталізму в Західній Европі, коли збунтує колоніяльні народи проти їх „метрополій". Совєтські стратеги виробляли пляни, як з допомогою „зболшевичених" народів Азії ударити на Західну Европу і примусити її прийняти комуністичну диктатуру. В переложеній на різні мови поезії Александра Блока — „Скити" — ця ідея знаходить свій яскравий вираз: „Товаріщі, ми будєм братья!" — звертаються азійські народи під проводом Росії до Европи. А коли не хочете, то, мовляв, нарікайте самі на себе, бо ми вам кости поламаємо:

„Ми очіщаєм мєсто бою
стальних машин, ґдє дишет
інтеґрал,
с монґольской дікою ордою"...

Друга світова війна та її наслідки перевершили найсміливіші пляни і надії комуністичної Москви. Совєтський уряд пожинає тепер те, що так старанно сіяв протягом десятиліть: всюди в Азії діють тепер аґенти Комінформу, виховані в московському „Східному Університеті": в Китаї, в Кореї, в Індо-Китаї, в Японії і т. д. Москва грає на національних почуваннях народів Азії, що довший час були визискувані як колонії західно-европейських держав. Для своїх цілей Москва не спиняється розпалювати між кольоровими народами ненависть до білої раси. Цим способом Москві удалось здобути протиамериканські настрої в китайському народі, хоч відомо, що американська політика все була противницею колоніяльної політики европейських країн і Японії в Китаю.

Можна думати, що Москва хоче використати мільйонові маси китайського народу для своїх імперіялістичних плянів. Совєтська преса переповнена тепер описами „національного захоплення" китайського народу успіхами китайського війська в Кореї. Совєтське радіо приносить пісні і поезії, з прославлюванням російсько-китайського приятельства:

„Русскій с кітайцем — братья навєк", — такі вірші і пісні, з іменами Сталіна і Мао-Це Туна чуєте в совєтському радіо. Це „братання" має для Москви кон'юнктуральний характер: ослабити і розбити при допомозі китайців „імперіялістів", але не для китайського інтересу, тільки для всеесвітнього панування Москви. Кожному мусить бути ясно: коли б Москві удалося, при допомозі своїх сателітів, знищити демократичні великодержави, то совєтський російський уряд в першу чергу роззброїв би всі інші комуністичні держави, загрозивши їм атомовою бомбою. Московські комісари мали б контролю над промисловістю і політикою всіх країн світу, щоб не допустити ніде розвитку власної військової сили.

А тимчасом Москва грає облудну ролю „визвольниці азійських народів". **М. О.**

З'їзд славістів у Ню Йорку

Сьомий річний з'їзд Американського Об'єднання учителів слов'янських та східноевропейських мов (Aatseel) відбувся в днях 27-29 грудня 1950 р. в Ню Йорку, в готелі Ню Йоркер. Голова Об'єднання, д-р Артур П. Колеман, відкрив З'їзд і привітав зібраних членів в числі б. 200 та гостей з Канади, д-ра Я. Рудницького, професора університету в Вінніпеґу і д-ра А. Рабцевіча-Зубковського, професора університету в Монтреалі. Опісля почалися доповіді й наради в сесіях пополудневій, вечірній і ранній. В п'ятницю рано Aatseel виступив у готелі Статлер як член Modern Language Association (MLA).

В загальному виголошено 36 доповідей різними вчителями переважно російської мови в каледжах та університетах. За тематикою виголошено такі доповіді: 4 про загально-слов'янське мовознавство, 5 про зв'язки слов'янських мов з іншими (3 російської, 1 чеської, 1 польської, 2 про наукові славістичні інституції, 1 про совєтську економіку, 1 про навчання російської мови в державах сателітів, 2 про українську мову, 2 про українську літературу, 3 про російську літературу, 15 про методику навчання, 4 з загального слов'янознавства, 8 з російської мови, 1 з польської мови, 1 чеської і словацької, 1 хорватської, та вкінці 1 доповідь історичну, про напад татар на Европу.

В загальному доповіді, головно про методику навчання та взаємини слов'янських мов, передусім російської з іншими, стояли на невисокому рівні, коли інші доповіді, хоч здебільша екциклопедичного характеру, мали рівень вищий з науковим підходом до теми. Треба теж відмітити однобічність у відношенні російської мови до інших слов'нських, головно української.

Зокрема треба згадати про виступлення 6 українських науковців, 2 на загальних сесіях, 4 на окремій сесії української секції в дні 28. грудня зранку, на якій між 28 слухачами були крім українців також учителі інших національностей, а між ними президент Aatseel-ю д-р Колеман, що привітав українську секцію і запросив до дальшої успішної праці в рамах Aatseel-ю передовсім на З'їзді в наступному році в Дітройті, чех проф. Едвард Мічек, University of Texas, росіянин проф. Олег Масляніков, University of California, поляки д-р Зиґмунд Слушка, Queens College, д-р А. Рабцевіч Зубковський, University of Montreal, Canada, секретар Aatseel-ю проф. Віліям Лянгебартель, Temple University, Philadelphia.

У своїй доповіді п.з. „Причини відкликання лінґвістичної теорії Я. Марра" проф. Р. Смаль-Стоцький підкреслив чисто політичні причини відкликання й осудження теорії Марра. Коли кільканадцять років тому з наказу Сталіна визнано в Радянському Союзі науку Марра про т. зв. яфетичну теорію про близькість усіх мов шляхом змішання їх та осуджено як буржуазну т. зв. індоевропейську теорію споріднення мов, на те тільки, щоб на боці Маррового вчення про мову побудувати теорію про витворення в майбутньому в умовинах соціялістичного життя однієї світової мови, то тепер якраз політична ситуація в Совєтському Союзі вимагає осудити Маррову теорію, а на її місці видвигнути праслов'янську спільноту мов для поглощення всіх слов'янських мов у російській та підтвердження теорії про існування т. зв. праруської мови.

На кінцевій сесії Aatseel-ю проф. Я. Рудницький виголосив доповідь п. з. „Слов'янський лінґвістичний атляс Канади й ЗДПА", в якій дав перегляд осередків славістичних студій у Канаді, а далі мережі слов'янських назв місцевих, зокрема українських на території названих держав, походження назв їх та переміни їх (контамінація, пропущення, інверсія) впродовж десятків років в напрямі англізації.

В часі сесії Української Секції під проводом проф. Р. Смаль-Стоцького д-р П. Ковалів у доповіді про слов'янські мови та їх взаємовідносини накреслив загальну схему праіндоевропейської спільноти і виділених із неї племінних груп. На основі дотеперішніх дослідів мовознавців ствердив, що поділ слов'янських мов на групи може бути лише умовний за принципом географічно-територіяльним, як ствердження факту цілковитої самобутности всіх слов'янських мов, зокрема східнослов'янських, а серед них і української мови.

Д-р К. Кисілевський у доповіді п. з. „Огляд граматичних праць в останніх часах" подав огляд виданих впродовж останніх 10 років а саме: 1) шкільних граматик 6. Грицака, О. Загродського (большевицьку з дедуктивною методою), П. Ковалева, В. Катрана, Ю. Шереха-П. Киселиці, К. Кисілевського, Б. Романенчука, О. Труха ЧСВВ (в Канаді — перестарілий правопис), Ю. Луцького і Я. Рудницького (A modern Grammar 1949), Ол. Панейка (з індуктивною методою) І. Шклянки; 2) правописних правил І. Зілинського (II, III, IV вид.), П. Оксаненка, Ю. Шереха, Я. Рудницького та Український правопис, виданий НКО в Києві 1946 з большевицьким викривленням норм української мови; правописні словники, та 3) найважніші публікації, що безпосередньо торкаються методики мови (Я. Рудницького, П. Ковалева, І. Сидорука, В. Чапленка, Митроп. Іларіона, Ю. Шереха) й окремі розділи в 5 зш. Енциклопедії Українознавства. У висновку ствердив, що деякі підручники чи праці по мові не відповідають дидактичним вимогам співпраці вчителя з учнем.

Д-р Л. Луців у доповіді „Українська література під совєтами" дав огляд розвитку українського письменства в умовинах радянської дійсности в рр. 1920-1950, представляючи долю радянських письменників за часів т. зв. українізації та після процесу Спілки Визволення України. Коли в 20-х рр. працювали творчо поети символісти (П. Тичина, Я. Савченко, О. Слісаренко, В. Свідзінський) неокласики (М. Рильський, М. Зеров, П. Филипович), імпресіоністи й експресіоністи (Є. Плужник, Т. Осьмачка), неоромантики (М. Бажан, В. Сосюра, О. Влизько, В. Поліщук, В. Мисик, А. Малишко) та прозаїки з совєтським реалістичним напрямком (М. Хвильовий, Ю. Яновський, В. Підмогильний), драматурги (М. Куліш, А. Любченко), то з настанням нагінки на українське письменство заарештовано й заслано або страчено більшість з них, а залишилися лиш ті, що „покаялися" і стали вихвалювати Леніна, Сталіна й розквіт Совєтського Союзу, байдуже, що форма їхніх писань не виявляє поступу й росту, а деколи є виявом занепаду. Після II. світової війни темою радянського письменства стали війна, революція і повстання партизан та рабське вихвалювання московської культури „вищої" за українську.

Д-р В. Лев у доповіді „Українська література на еміґрації в західній Европі після II Світової Війни" звернув увагу на скупчення українських поетів і письменників з усіх укр. земель по таборах ДП в Німеччині й Австрії (в числі б. 120), їхню інтенсивну працю в ділянці літературознавства і теорії та критики літературної з напрямками творення великої літератури, нав'язання до попередньої літературної епохи і зв'язку зі світовою літературою і змагання творити зовсім нову літературу без нав'язання до попередніх традицій і світової літератури; утворення літературних організацій (МУР та його журналів „Мур", „Хорс", „Альманах Мур-у", „Арка") і інших журналів як „Світання" „Заграва", „Звено", „Літаври", „Рідне Слово", „Літературно - Науковий Збірник", Літературно-Науковий Вістник та ін., що гуртували довкруги себе поетів і письменників. Обговорюючи тематику творчости (сучасність — війна та життя під большевиками й іншими окупантами, таборове життя, концентраційні табори і заслання, історичність — Хмельниччина, життя міста, рідше села, накреслив творчість важніших поетів прозаїків і драматургів (старших і молодших) та їх важніші твори й важкі умовини праці та публікування літературної продукції.

При кінці з'їзду вибрано нову управу Aatseel-ю. Головою обрано чеха, проф. Є. Мічека, секретарем В. Лянгебартеля.

Наступне річне зібрання Aatseel-ю відбудеться в грудні 1951 р. в Дітройті.

Д-р Іван Німчук.

Советські слідчі

(Закінчення)

А коли він при цьому покликався ще й на „буйний розвиток" української літературної продукції у УССР за останні роки, то я в дуже основній відповіді представив на основі даних Української Книжкової Палати в Харкові той „буйний розвиток" у правдивому світлі і так переконливо, що Сказинський мусів замовкнути, бо не мав на це що відповісти. Памятаю, що вже тоді всі основні праці в УССР виходили в російській мові, а всякий хлам і комуністичні пропаґандивні брошури в українській мові. Тут пригадую, що згаданий Роман Сказинський виїхав на Радянську Україну приблизно в тому самому часі, що й родина Крушельницьких, а може дещо раніше, щоб — як говорилося — „помагати в будівництві української радянської держави". Після убивства Кірова розстріляли в Києві і Сказинського і двох синів Антона Крушельницького разом з 34-ма іншими українськими письменниками й діячами. Старого ж Антона Крушельницького, як і відомого галицького соціялістичного теоретика Юліяна Бачинського, засудили тоді по 10 літ кожного, після чого по них пропав усякий слід. Коли ж большевики, міркував я собі, розстріляли таких сліпих і відданих собі радянофілів, як Сказинського та Івана й Тараса Крушельницьких, то чого міг очікувати я, що того ж Сказинського розторощив у „Ділі" за його ідолопоклонство перед „українською радянською творчістю" в кіновому мистецтві, літературі й науці?!

Я пригадував собі теж, як напередодні виїзду зі Львова письменника і педагога Антона Крушельницького, що вчив мене колись української мови у станиславівській гімназії, я стрінув його і намовляв в останнє не виїздити. Не дав себе переконати, казав, що вже запізно. І поїхав по смерть собі, своїй дружині і своїм дітям... Пригадував я собі теж деякі свої протибольшевицькі статті в „Ділі", зокрема підписану повним імям і прізвищем статтю в 60-ліття уродин Сергія Єфремова, засудженого недавно перед тим у процесі Спілки Визволення України, і на душі ставало моторошно. Рахував я тільки на Божу поміч і на те, що це було давніше та що в останніх роках таких статтей у „Ділі" я не писав (були до того окремі референти і кореспонденти). То ж, може, думав я, мої слідчі не будуть порпатися в старих річниках „Діла" і таких статтей не викриють.

Серед таких думок і всяких комбінацій минали дні за днями, а мене, всупереч усім сподіванням, більше до моїх слідчих не викликали. Щастя, що в камері мали ми книжки з тюремної бібліотеки, а від нового року діставали на переміну також то шашки (варцаби), то доміно, бо інакше можна було хіба збожеволіти.

Аж десь по двох місяцях покликали мене знову „на допрос" і привели перед тих самих слідчих. Памятаю, що в тому часі я дістав був уже цингу (шкорбут) і мене підліковували. Слідчі не ставили мені ніяких істотних питань, поза тим, що вязало мене з парохом церкви св. Варвари у Відні о. д-ром Мироном Горникевичем і кількома іншими віденськими українцями. Не трудно було переконати їх, що це були мої давні знайомі з часу моїх студій у Відні по першій світовій війні, і більш нічого.

На другий день покликали мене до них ще раз. За порадою співвязнів я рішив попробувати чи при помочі моїх слідчих, зокрема Кудрі, не вдалося б збільшити свій пайок хліба. Коли Зайцев залишив мене на якийсь час самого з Кудрою, я звернувся до нього з проханням, чи він не поміг би мені в тому, щоб мені збільшили хоч на 150-200 грамів щоденний пайок хліба, бо з недоїдання я дістав цингу і мені вже випали 2 зуби. Почувши це моє прохання, Кудря глянув на мене, як мені здавалося, спочутливим оком і сказав:

— Ну, це не так легко і це не наша справа. Та перед вами, може вже в недалекому часі, щось куди важніше, як збільшення пайка хліба в тюрмі...

Почувши це, я зрозумів, що слідчий не міг мені ясніше сказати, що справа мого звільнення — на добрій дорозі.

Сьогодні мені важко описати свій душевний настрій після повороту від слідчих назад до камери. Я представляв собі, що мене викличуть як не в найближчих днях, то напевно з найближчих тижнях і, повідомивши про звільнення, дозволять вернутись до Львова. З такими думками я рано будився, ними жив увесь день і з ними клався спати. Кілька днів не бралось навіть читання книжок.

І так минали знову дні за днями, тижні за тижнями, а мене ні разу не викликували ні до моїх нових слідчих, ні до інших. Нарешті одного дня, коли минули знову близько два місяці, мене привели ще раз перед Зайцева і Кудрю. Зайцев спитав мене „Как сєбя чувствуєтє", поставив якийсь дрібний запит і по кількох хвилинах вийшов. Тоді Кудря вийняв з шухляди стола невеличку книжечку, що — як виявилось — була збіркою оповідань нібито з життя Тараса Шевченка. Він спинився на одному з них і став голосно читати. Це було оповідання про те, як то Шевченко стрінув у своєму житті одного бідного жида, як з ним заприязнився і якими другами вони були собі до кінця життя. Це була найзвичайніша большевицька аґітка, що їх совєтські письменники пишуть на замовлення масово. Прочитавши це „оповідання", Кудря глянув на мене допитливо і спитав, як воно мені подобалось. Я витримав його погляд і сказав спокійно, з переконанням у голосі:

— Дуже цікаве і гарно написане. Але про таку подію в житті Шевченка я не читав досі ніде.

Кудря глянув на мене знову допитливо і відпустив мене назад до камери, не сказавши ні слова. Більше в житті ні Кудрі, ні Зайцева я не бачив.

ВСЯ КОЛЯДА НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД!

ПЕРЕСЕЛЕНЧО-ДОПОМОГОВА АКЦІЯ Є Й НАДАЛІ ПЕКУЧОЮ ПРОБЛЕМОЮ!

З американської техніки

БУДОВА НОВОЇ АВТОДОРОГИ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

117 миль найновітнішої автодороги получить північний кінець стейту Ню Джерзі (від мосту Вашингтона) із стейтом Пенсилвенія на полудні. Ця нова комунікаційна лінія конечна для відтяження існуючих автодоріг і заспокоєння потреб все зростаючого автового руху. Уряд для будови Джерзі Тарнпайк іменовано в березні 1949, до вересня була покінчена стадія господарських студій і загального плянування, в грудні 1949 був відданий до роботи перший будівельний контракт, відкриття автодороги передбачено в листопаді 1951. Коли взяти до уваги розмір цього проєкту, якого загальний кошт дорівнює 229 000 000 дол., треба ствердити небувалу швидкість виконання.

Кошти будови автодороги мають покрити майбутні користувачі, що платитимуть оплату, залежну від проїханої довжини.

Автодорога має 6 смуг (ляйнес) шириною 12 фт. (по три в кожнім напрямі) в північній частині і 4 смуги в полудневій частині. Оба напрямки відділені зеленою смугою. Дорога будована на швидкість 60-70 миль на годину. Тільки деякі криві мають радіюс менший від 1 милі, повздовжні спадки не перевищують 3%. Дорога не має безпосередніх схрещень з ніякими іншими комунікаційними шляхами і пробігає понад ними, при чому, для вдержання можливо прямолінійної траси, доводиться перетинати їх під гострими кутами до 15 ступенів. У мостових конструкціях засадничо стосовано систему сталевих повздовжних бельок (вальцьовані в профілі або бляхівниці) у віддалі 6 до 10 фт. між залізобетоновими підпорами і причілками. При цій конструкції ніякі частини не вистають понад поверхню дороги і не заслонюють виду. Найбільшою мостовою спорудою дороги є мостовий тяг понад рікою Гекенсак загальною довжиною понад 1 милю, в якому в двох місцях застосовано бляхівниці (плейн ґірдерс) з довжиною між підпорами 375 фт. і висотою 22 фт. Ця довжина не осягнена досі в ніякій іншій конструкції. Питання остаточної поверхні дороги ще не вирішено. З уваги на нестабільність ґрунту в деяких частинах дороги мабуть доцільнішою від твердої бетонової плити буде гнучка бітумічна поверхня.

Архітектурне оформлення проєкту змагає до можливих простих і ясних ліній, що випливають частинно із самого типу конструкції. Прямолінійні повздовжні бальки на високих вузьких підпорах надають мостовим спорудам легкого вигляду. Уздовж деяких частин дороги передбачене деревонасадження.

Тепер праця при будові дороги йде швидким темпом на всій довжині. Майже 10% довжини дороги пробігає багнистим ґрунтом і ця обставина створює значні труднощі при будові насипів. Для конкових ін'єкцій, які служать теж як дрени для відпровадження надміру води (сенд дрейнс). При виконанні земних робіт крім дотепер загально вживаних типів машинового устаткування застосовано нові черпачі, „Юклід лоудер", яких справність доходить до 1000 куб. ярдів на мінуту. Загальну вартість механічного устаткування, яке в цей час працює при будові автодороги оцінюють на 25,000,000 дол.

Цілість робіт при конструкції автодороги поділена на 52 окремі контракти вартістю від 300 тисяч до 7 міл. дол. і віддана до виконання будівельним підприємствам довкільних стейтів. Над виготовленням ще незакінчених плянів дороги та її споруд працює понад 700 інженерів в тому числі 2-х членів нашого Т-ва.

Неменш поважною проблемою є своєчасна достава будівельних матеріялів. Самих тільки матеріялів для поверхні дороги потрібно 6 міл. тон. Тому успішне ведення будови вимагає максимальної координації зусиль технічних працівників, підприємців і доставців.

Незвичайно дощеве літо трохи припізнило виконання передбаченої частини проєкту, зате багато допомагає будові суха і погідна осінь цього року. (Вісті Тов. Укр. Інженерів).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Вшанування Великого Українця

Хто з українців, деб вони не були, не склонив голови в глибокому смутку, коли почув про смерть Митрополита Кир Андрея Шептицького — цього справді Великого Українця.

Як великою пошаною тішився Кир Андрей не тільки серед українців, але й серед чужинців, а навіть і серед завзятих ворогів, свідчить факт, що коли сл. п. Митрополит зложив у кровожадного і безпощадного ґестапівського ката Гімлера гострий протест за переслідування жидів, то цей останній, що не знав ніякого спротиву, таки не поважився був його за це заарештувати, чи застосувати супроти нього якісь інші репресії.

То ж не диво, що українці міста Нюарк у неділю, 10 грудня ц. р., численною участю на Службі Божій з панахидою, яку в асисті о. ігум. В. Краєвського, о. радн. В. Пасічинського, о. дек. Я. Кожерчука, о. М. Созанського та о. В. Лаптути відправив о. мітрат Д. Лопатинський. Співав хор „Трембіта" під орудою п. М. Добоша. Пополудні заходом місцевої парохії та Орґанізації Державного Відродження України (ОДВУ) у великій по береги виповненій салі Української Централі відбулося жалібна академія, яку відкрив коротким, але продуманим та змістовним вступним словом парох української гр-кат. церкви ім. св. Івана Хрестителя, о. ігум. В. Краєвський. В наступних точках, святочні промови, по українськи, виголосив п. С. Новицький, який представив короткий перебіг життя бл. п. Митр. Кир Андрея, підчеркуючи Його заслуги для Української гр-кат. Церкви, а далі, як духового провідника народу під політичним оглядом, як мецената української культури, зокрема мистецтва і як приятеля та добродія української молоді. Зокрема заслуговує на увагу дуже старанно продумана та приготована промова, яку по англійськи виголосив адв. І. Романишин, а в якій він познайомив присутніх з постаттю Митрополита Кир Андрея, зясовуючи при тому положення українського народу. Промовець підніс універсальність Кир Андрея, зазначуючи, що він був відомий не тільки в Европі, але й в Америці, а як далеко був тут знаний, свідчить факт, що вже по його смерті появилася довша стаття - некрольоґ у Ню Йорк Таймсі, пера знаної журналістки Ен МекКормик. В дальших точках академії виступав зі своїми точками хор „Трембіта", який виконав Я. Лаврівського „Услиши Господи", Р. Купчинського „Не плач Рахиле", М. Гайворонського „Сповнилася міра", та С. Воробкевича „Задзвонімо", як також поодинокі мистці: п. Ю. Ковінько (тенор), відспівав А. Страдалі „Церковну арію", Г. Артимовського „Молитву", проф. Р. Левицький з оп. Г. Артемовського „Запорожець за Дунаєм" арію Султана та З. Лиська „Крилець". З великим підготуванням відіграв на скрипці молодий скрипак п. Я. Венько — М. Гайворонського — серенаду, Ф. Шуберта — серенаду та Гунода — „Аве Марія". Далі п. О. Попович виконав на фортепіяні І. Баха „Аріосо" та Ф. Шопена „Вальс А-моль", а п. В. Змій відрецитував Б. Лепкого „У храмі св. Юра". На окреме признання заслуговує деклямація „Князь Церкви", яку поправно в українській мові виголосила вже тут роджена п-а К. Назар, уч. 6 кл. нар. школи. Акомпаніювали п. М. Шумейко і п. О. Попович, а хором диригував п. М. Добош. Назагал академія увінчалася повним успіхом. Одначе з жалем треба зазначити, що за недоброю традицією академія розпочалася майже з годинним опізненням! (час би вже зірвати з такою „традицією".) Мені здається, що програма академії була теж дещо задовга (тривала дві години). Краще менше точок, а добрих.

Д-р Теодор Мацьків

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Добрий вечір тобі, пане господарю!

Як у свят-вечірну годину заясніє свічечка у нашій хаті й засядемо до спільної вечері, мабуть не буде в нас на столі в'язанки сіна й в кутку не буде сторчати дідух. Може в декого й куті не буде! Та одного не забракне — різдв'яної пісні, української коляди. Без неї немає свят-вечера в українській родині! Вона бо подихом своєї чарівної мельодії затирає століття, вона переносить нас понад морські глибини, понад гірські провалля, понад пустинні піски у вифлеємську стаєнку. Туди несе українська родина свій найцінніший скарб, свою пісню в дарі Новонародженому.

І співають у ту свят-вечірню годину всі, співають діти і старі, співають дівчата і хлопці, співають чоловіки і жінки, ціла Україна співає. Співатимуть в цю годину колядники теж і на хвилях етеру. Занесуть вони вифлеємську новину скрізь — де тільки б'ється українське серце.

Хор „Думка" виступить в суботу, дня 6. січня 1951 р. о год. 5 веч. на радіо стації WNYC в Ню Йорку, з концертом українських колядок та пісень. Беруть співучасть в цьому концерті п. Полиняк-Лисогір, сопран, п. Ольга Дмитрів, акомпаніямент і п. Вадим Вишневський, піяніст.

ТРОЙ, Н. Й.

„Зрив Першого Листопада"

За старанням хору при українській православній церкві св. Отця Николая в Трою відсвятковано в неділю дня 19. листопада „Зрив Першого Листопада". Програма вповні відповідала темі дня. Вступне слово виголосив парох тутешньої громади, а доповідь виголосив гром. Євген Наболотний, що минулого року приїхав сюди зі своїми родичами. В доповіді описав боротьбу під Крутами, боротьбу під Базаром на Волині, згадав Симова Петлюру, що визначив виразний шлях боротьби і впоїв в серце, в душу Синів і Дочок України, що:

„Від дощу, від грому оживе руїна,
Зацвите квітками Вільна Україна,
Творчий дух народу із могил встане,
І здивують всесвіт лицарі-титане!"

Референт пригадав День Радости — проголошення Соборности Українських Республік на Софійській Площі в Києві, згадав Полковника Коновальця, його політичне і військове діяння, а потім піднесеним голосом віддав пошану генералові Тарасові Чупринці, що стояв на чолі проводу боротьби Української Повстанської Армії серед найбільш чорного лихоліття українського народу.

Згадуючи Перший Листопад з 1918 року, коли то проголошено Незалежність Західної України, гром. Наболотний пригадав акцію „Головної Руської Ради" з-перед 100 років в обороні прав українського народу та „Голос Пересторогі" о. В. Подолинського з 1848 року, в якому цей український патріот доказував конечність Соборної, Незалежної і Суверенної Української Держави. Потім згадав революційний зрив українського народу з-перед 300 роками, коли Богдан Хмельницький творив козацьку державу як відродження України княжої доби. Казав, що перед українським народом стоять нині політичні проблеми такі самі, які стояли перед українськими провідниками в 1648 і 1919 роках — „Станьте сполно з нами в настоящему случаї воєнному", кличе дух Богдана Хмельницького ввесь український нарід.

Відчит виголошений гром. Евгеном Наболотним увійшов в пам'ять і душу присутних на залі, які з пильною увагою ловили кожне слово.

Хор, під умілим і взірцевим керуванням протодіякона о. Микола Бриня виконав усі пісні надзвичайно добре. Слухаючи мельодійно виконуваних пісень в душі чуєш клич: „Вставай! Помагай рвати кайдани, які вгризлися в тіло Многострадальної Матери України!" Можна б при помочи добре вишколеного хору творити велике діло в цьому окрузі, коли б число співаків можна побільшити. Пишучий ці стрічки надіється, що українці з Трой, Вотервліст, Коговс подбають про збільшення і зміцнення хору і приготують все якнайкраще до відсвяткування Жалібної Академії для вшанування Головного Командира УПА, генерала Тараса Чупринки.

Відповідні деклямації виголосили: пані Татіяна Ткач, панна Міля Качмар та Мирон Ткач, Лука Дмитерко й Володимир Терновий, недавно прибулі скитальці, які пописались у своюму виступі взірцево. Але присутні на залі звернули увагу на виголошення деклямацій американками українського походження. Навіть деякі не вірили, щоби пані Ткач і Міля Качмар були родженими в Америці. Кожне словечко деклямації було виголошено чистою, мельодійною українською мовою. Словом Академія в честь Листопадового Зриву відбулася так, як має відбутися між тими, які не забувають хто вони і чиї діти.

Присутні на Академії зложили на визвольну боротьбу $110, які висилається чеком до Українського Конґресового Комітету.

Датки зложили: по $6: Качмар Павло, О. Іванишин Андрій; по $5: Бойко Павло, Міхась з дружиною; по $2: Куріца Текля, Било Анна, Качмар Володимир, Качмар Аґата, Пняга Петро, Древецький Николай, Колодій Василь мол.; по $1.50: Сало Христина, Сало Андрій, Дзиндзеристий Яким; по $1: Юзенко Анна, Романишин Михайло, Кузів Стефан, Наболотна Анна, Боднар Катерина, Наболотна Катерина, Беца Анна, Бачинська Мелянія, Джиндзеристий Панько, Петрицький Дмитро, Левкович Стефан, Левкович Марія, Паславська Анна, Муха Тимко, Бажицький Стах, Вербицька Анна, Коріціпа Параскева, Федусік Василь, Керман Дмитро, Піскош Ксеня, Купчинська Юлія, Баран Михайло, Клим Анна, Сушко Антін, Старіґ Тимко, Базар Володимир, Бомба Іван, Симік Иосиф, Клим Василь, Вербицький Антін, Боднар Антін, Карія Филип, Наболотний Василь, Дворський Андрій, Клим Текля, Куцар Анна, Клим Марія, Куцар Василь, Комарська Софія, Макух Василь, Пукінець Михайло, Джиндзериста Текля мол., Бомба Ксеня. Загальна сума $110.00.

Посвирський

ЛИСТИ З ЕСПАНІЇ

ВПР. О. МОРІЛЬО ПРО УКРАЇНСЬКІ СКУПЧЕННЯ В ЕВРОПІ

В неділю, 29 жовтня, на запрошення Виділу Товариства У.С.К. „Обнова", члени української Громади в Мадріді зійшлися до конференційної залі Колеґії Св. Якова, щоби заслухати доповіді Впр. О. Морілья на тему його вражінь з подорожі по західно-европейських країнах, підчас якої він мав нагоду відвідати деякі осередки українських еміґраційних скупчень в Західній Европі.

Вперше, достойний прелеґент зустрів українців в Римі. Там він мав нагоду зложити свій привітання Високопреосвященному Кир Іванові, та познакомитись з прочими представниками української католицької церковної гієрархії, які з нагоди української прощі до Риму, приїхали на чолі своїх вірних. В той час багато говорилося в Римі про українців, тим більше, що на невеличку групку українських прочан звернув особливу увагу Святіший Отець.

Перебуваючи на терені Німеччини, Голяндії, Бельгії та Франції дуже гостинно приймали Впр. О. Морілья так церковні, як і світські українські чинники. Оглядаючи в їхньому супроводі приміщення, установи, редакції і т. п. української еміґрації, я на кожному кроці, говорив достойний прелеґент, відчував величезну живучість українського ґенія на чужині. Так і вичувалось, з якою запопадливістю, з якою силою та посвятою ті люди в найбільш непригожих умовах використовують найменшу нагоду для якоїсь конструктивної праці. Вичувається, продовжав Впр. О. Моріліо, що всі вони якби приготовлялися до чогось великого в майбутньому, і стараються не проґавити ні одної нагоди, ні одної можливости для зроблення чогось позитивного для добра своєї країни. А попро те все вичувається в тих людей величезну, фанатичну віру в світле майбутнє свого народу, і ота незломна віра українців в їхнє майбутнє це отой рушійний мотор їхнього динамізму.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна Канцелярія УНСоюзу повідомляє секретарів всіх своїх Відділів, що цьогомісячна розсилка рахунків і виказів дещо спізниться, приблизно на тиждень, з огляду на Свята та деяку затримку і рівночасно навал праці в друкарні.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ В ОБРАЗКАХ

Гриць Зазуля просить більше його в ґазеті не поміщувати, бо він сповнив обовязок чесного українця: вислав Національний Даток на Український Народний Фонд в Америці.

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
P. O. Box 721, Church St. Sta. New York 7, N. Y.

Д-р Р. Сочинський

МЕДИЦИНА І ЗДОРОВ'Я

Від Редакції: Друкуємо дальші відповіді, що торкаються медично здоровних справ, опрацьовані Д-ром Ростиславом Сочинським.

Запити прохаємо спрямовувати на адресу: Dr. R. Sochynsky, P.O. Box 42, Bushwick Sta, Brooklyn 21, N. Y.

• • •

Текля В., Бингемптон, Н. И.

21. Білі плями на нігтях (левконехія)

Причиною білих плям на нігтях бувають звичайно міхурчики повітря під ними. Повітря дістається під нігті через механічні маніпуляції гострими металевими знаряддями над шкіркою, що прикриває їх на краях, абож відіграють тут ролю спадкові моменти (вроджена склонність до **левконехії**).

Перше положення ми можемо пізнати шляхом чисто „математичного" р о з д умування п о р і в н я н н я віддалей між плямками і датами манінюр, знаючи швидкість росту нігтів (приблизно одна десята міліметра на добу). Запобігання тут просте: обережність при манікюр. Лікування у другому положенні — безсильне.

М. К., Сейлсвіл, Р. Ай.

22. Обчислення приблизного терміну родів

Ствердити термін родів можна тільки приблизно.

Підставою обчислення служить пересічний час тривання нормальної вагітности (270 днів) і факт, що найбільша можливість запліднення існує 7-10 днів після менструації. При обрахунку додається до дати початку останньої менструації 280 днів, або ще простіше: до цієї дати додається 7 днів і віднімається 3 місяці. **Приклад:** Остання менструація перед вагітністю була 16-го липня, дата сподіваних родів була б — 23 квітня слідуючого року.

Одначе тільки у 10% ця здогадна дата згоджується з дійсністю, у 50% вона відхиляється до одного тижня, у решті випадків — відхилення ще більші.

На недокладність цих обчислень впливає також обставина, що менструації можуть повторитись навіть до **трьох разів** після запліднення. Ці кровотечі бувають звичайно слабші і коротші.

Недавні досліди показали, що запліднення може наступити навіть зараз же по закінченні менструації, а також коротко перед сподіваною слідуючою місячкою. Часом жінки мильно вважають ненормальні кровотечі з полових органів, викликані різними жіночими недугами, за менструації.

При обчисленні треба ці всі моменти брати під увагу.

Роман, Блейкфорд, Мд.

23. Причина т. зв. парестезій

Перестезіями н а з иваються *ненормальні почуття*, переважно нашкірі („пече шкіра", „мені терпнуть руки", „неначе мурашки лазять по шкірі").

Вони можуть виступати при ослабленні кровообігу, недокрів'ї (анемії), авітамінозах в наслідок недостаточного, або одностороннього відживлення (брак Б-вітаміни) та при недугах периферійних нервів.

У вашому випадку причина терпнення лівої руки — це мабуть хронічне запалення промінного нерву (нервус радіяліс), що забезпечує між іншим чотири пальці руки (крім мізинця). Навіть легка фізична праця, незвична для лівої руки (напр. часте повторювання тих самих рухів) може викликати це недомагання.

Чи не маєте підчас праці контакту з субстанціями, що містять в собі оливо, які також можуть ділати токсично на нерви?

І. П., Ансонія, Конн.

24. Чи пора року впливає на розповсюдження недуг?

Загально відомо, що деякі недуги, зокрема в поміркованому кліматі, мають деяке відношення до пір року. Це торкається інфекційних недуг харчевого проводу, що найчастіше виступають влітку й осінню. Причиною можна вважати сезонові харчі (овочі, салати), які можуть бути носіями заразків, поширене споживання мороженого, наладованого нераз чималою скількістю бактерій; мухи й москіти переносять також збудники недуг. Кір іноді частіше поширюється узимку, коли діти здебільша перебувають у закритих помешканнях, поліомпеліт (спинно-мозковий дитячий параліч) осягає свій вершок звичайно пізним літом, шкарлятина й дифтерит — осінню.

С. Х., Вілмінгтон

25. Що це таке лікування овочами і як його переводити?

Овочеву дієту застосовують на протяг 2-6 тижнів, як один з дуже корисних засобів при лікуванні надмірної ваги тіла, подагри, цукрового сечовиснаження, недуг серця, високого тиснення крови, недомагання кровообігу тощо.

Тому, що зміна способу відживлення має великий вплив на рівновагу переміни матерії в організмі, таке довготрівале дієтичне лікування повинно відбуватись під контролею лікаря.

Далеко простіше й цілком безпечне навіть на довший час — це включення у нормальне т. зв. „овочевих днів". Означеного дня дається хворому 2-3 фунти овочів, або ¾—1½ літри овочевого соку, як одиноку денну поживу, 3-5 разів на день. Коли існує потреба кальорійного збагачення поживи, додається 600-700 кальорій денно у формі горіхів, фіґ, або дактилів.

Др. К.

26. Урати, а не урани

Ви маєте повну слушність, що соли сечового квасу називаються **уратами.** Друкарський „чортик" зробив з цих невибухових субстанцій у відповіді ч. 13. („Свобода" з 17 листопада ц. р. радіоактивний первень **уран,** з якого продукують атомові бомби:

НАШ ОБОВ'ЯЗОК — НАША ГОРДІСТЬ

Страшний буревій пройшов по країні: — всі ми з досвіду знаємо, що це значить. Дерева повиривані з корінням, повалені доми, знищені дороги і вечорі без світла: — темрява. Охоронні вали над морем, греблі над ріками проломані водяною стихією, що заливає поля, городи, оселі. — Люди виловлюють рештки майна, що його зносить струя, розвіває вітер по світі. Складають це в безпечніше місце, як початок нового господарства, як задаток нового життя.

Такі бурі навідують нераз, але тільки окремі околиці Америки. Але така буря пройшла по цілій Україні, і Україна вже десятками років тоне в страшній повені московської неволі. Не дерева, не доми, — весь український нарід, його духа і життя виривае ворог із корінням і втискає в намул московського комунізму з його колгоспами і концентраками. Греблі прорвані і нечиста московська струя вийшла з берегів і понищила українські скарби, розміщені в інших краях Европи: — наші бібліотеки, наші музеї, що свідчили перед широким світом про існування і боротьбу України за свою державу і свободу. А вітер розкинув нас, як обірване листя, по світі.

Та оце над берегами розшалілої московської повені, в Европі, українські вчені, як ті нещасні люди після буревію, виловлюють те, що ще можна врятувати. Понищені наші колишні духові достатки, але збереглися живі люди-вчені, живі скарби пам'яті і знання. Збереглися у них записки, матеріяли. Зібрати все це в один великий т в і р — це обов'язок українців за межами України. Цим твором має бути ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА, яку видає Наукове Товариство ім. Шевченка. Це зброя в боротьбі з наїздником, який хоче знищити українську душу і українську історію. Це зброя духа, одна з найважніших в боротьбі з лютим ворогом.

Вже появилося сім книжок цього великого, збірного твору, над яким дружно працюють найвидатніші українські вчені всіх українських земель, що знайшлися в вільному світі. Енциклопедія Українознавства мусить бути доведена до кінця. Вона мусить бути доведена до кінця якнайскоріше з огляду на небезпечний час, на загрозу Европи, де працює Редакція і де друкується ця книга правди про Україну. Енциклопедія У к р а їнознавства мусить бути завершена. Це наш обов'язок сьогодні, — це наша гордість у будуччині. І кожне з нас повинно причинитися до того, щоб Енциклопедія скоро появилася. Кожен свідомий українець повинен передплатити цю книгу і так стати її співтворцем. Кожне з нас мусить дати для відбудови українського духа те, що має. Вчені дають своє знання. Ми ж, громадяни даємо передплату. Тільки такою співпрацею вчених і громадян довершиться велике діло.

Перед святами робитимете дарунки одне одному. Пам'ятайте: — найкращий дарунок це Енциклопедія Українознавства. Передплатіть Вашим знайомим цю книгу. І коли робитимете дарунки одне одному, не забувайте, що і українська наука, яка самовіддано збирає наші розгублені духові багатства, не повинна сама залишатися сиротою в радісні Різдв'яні дні. Вона також повинна дістати від нас подарок у формі передплати Енциклопедії Українознавства.

Це наш національний і це просто наш людський обов'язок!

Нинішні умови передплати: — За цілість, яка матиме не десять, як думалося зразу, але п'ятнадцять книжок у трьох оправлених томах, — 27,00 долярів, платних до кінця цього року. — Або 33,00 дол., платні до 31-го березня 1951 року. — Ті, що дістають книжки окремими випусками, платять по 2,50 дол. за книжку.

В усіх справах Енциклопедії прохають звертатися на адресу: —
M. SHLEMKEVYCH, 347 Grier Avenue Elizabeth 2, N. J., U. S. A.

ЗА МОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ПЛЯН НАУКИ

Вашинґтон. — Американське Хемічне Товариство доручило, щоб наша країна, якщо буде приневолена до тотальної війни, склала теж тотальний плян мобілізації наукових сил у віці від 18 до 65 року життя. Для цієї справи внесений уже законопроєкт з назвою Акт Краєвої Служби. Коли б бил перейшов, тоді контроля над побором науковців перейшла від Поборової Служби до нової цивільної ради. Товариство звертається до Конґресу з зазивом ухвалити новий закон якнайшвидше, щоб можна було зберегти спосібних людей для наукової праці.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ МИРУ „ЗА ВСЯКУ ЦІНУ"

Беоґрад, 29. грудня. Югославський премієр, маршал Тіто, звернув вчора увагу парляментові на збільшувану з кожним днем загрозу збройного нападу на Югославію, яку він добачує в постійному збільшуванні збройних сил сусідніх совєтських сателітів, зокрема Мадярщини і Болгарії, як теж Румунії. При цій нагоді маршал Тіто заявив, що югославська армія „готова до акції" на випадок аґресії та що югославський уряд є проти „миру за всяку ціну". Він вважає, що мир, здобутий апізерством, не буде жадним миром, тільки передишкою та заохотою для аґресора.

КОМУНІСТИ НЕ ВІРЯТЬ БОЛЬШЕВИКАМ У СХІДНІЙ ЕВРОПІ

Вашинґтон. — Комуністичні партії у країнах східної Европи пробують „збольшевичити" свої організації через засвоювання російських метод організації, вишколу, самокритики і перевибору, як про це сповіщає Товариство Закордонної Політики. „Появилися змагання відсунути від проводу теперішніх старших людей, хоч вони покликаються на свої заслуги для партії. Ці старші є склонні сприймати нові науки і переховують у своїх умах ще залишки перестарілих ідей" — як кажеться в повідомленнях, які наспіли з Европи. Звіт приготовив д-р Семюел Шарп, знавець міжнародних справ в Амерікен Юниверситеті.

● **Совєтський Союз почав масову** „організацію" каторжників вже теж з країн своїх сателітів. Згідно з достовірними інформаціями зза залізної заслони, в Совєтському Союзі вже перебуває на невольничих роботах кілька сот тисяч політичних каторжників з Мадярщини, Румунії та інших країн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕМІЛТОН, ОНТ. — Повідомляємо всіх членів відділу 458, що загальні річні збори відбудуться в середу, 10. січня 1951 р., в годині 8. ввечорі, в Домівці У.Н.О., під ч. 669 Бартон стріт схід. Присутність всіх членів обов'язкова, бо буде вибір нового заряду на 1951 рік, а також богато важних справ до вирішення. І. Ольховий, предс.; Ф. Стахов, секр. 372 Avondale, Hamilton, Ont.

П О Д Я К А

Родині ЛЕНЧУКАМ з Ельмгурсту за спровадження нас до Америки та видатну моральну й матеріяльну піддержку на еміґраціі в Австрії, а після нашого приїзду тут в Ню Йорку, де віддали нам до диспозиції урядженe мешкання й від нашого приїзду сюди до сьогодні опікувалися нами по батьківськи. П. Ленчуки спровадили до Америки ще одну родину скитальців та занялись нею так ревно, як і нами, не жаліючи ні труду ні гроша.

Пані Ірені й Йосифові Гаврилко та Пані Мирославі й Стефанові Курляк за їх поміч та цінний вклад праці в звязку з нашим приїздом.

Пані Йоанні Крицун, що хоч сама прибита тяжким горем після смерти свого мужа, порадою та видатною матеріяльною допомогою помогла нам приміниться до нових обставин та розпочати нове життя на вільній землі Вашинґтона.

Нехай Всевишній має в своїй опіці наших Добродіїв, дасть ім много здоров'я й дозволить прожити довгі роки. З нагоди Різдва Христового бажаємо ім Веселих Свят та щасливого „Нового Року".

В. Я.

ТАРЗАН, ч. 2506. Жертва амнезії.

SEIZING A DISCARDED CLUB, TARZAN PREPARED TO DEFEND HIMSELF.
BUT THE YOUNG LION, SEEING HIS OLD MASTER'S ENEMIES GONE, SIMPLY SAT DOWN.
"IT'S TIKAR, TARZAN," CRIED JANE, RUNNING FROM CONCEALMENT.
TARZAN, WITH HIS MEMORY STILL GONE, FAILED TO RECOGNIZE EITHER JANE OR TIKAR AND STOOD DEFIANTLY AT BAY.

Вхопивши покинений костур, Тарзан готовився до оборони.

Одначе молодий лев, побачивши, що вороги його пана побиті, сів неповорушно.

„Тарзане, це Тікар" — крикнула Джена, вибігаючи з укриття.

Але Тарзанова пам'ять ще не повернулася і він не пізнав ні Джени ні Тікара й тому ждав визиваючо.